

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. **N** 26.

Sjunde Session.

10de Møde.

Lovendagen d. 23. October.

(Fortf.)

Raader: Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 2den Valgfreds (A. Hage) fremhævede før, at jeg ligesom flere Medlemmer hørte til dem, der vel vilde Frihandelen, men vilde den saaledes, at vi rimeligviis vilde være døde, inden den blev indført. Jeg kan i den Henseende ikke være enig med den ærede Rigsdagsmand; tvertimod har jeg det Haab, at vi begge vilde leve meget længere, ja jeg har tildeels det Haab, at vi ved sælles Kræfter vilde bidrage til at give Beskyttelsessystemet dødelige Saar, og at vi omstøder vilde see Folgerne deraf. Jovrigt erkjender jeg gjerne, at der er nogen Uoverensstemmelse imellem os. Han ønsker Frihandelsystemet siebliffeligt indført; jeg ønsker det gradeviis indført. Jeg troer, at man skylder Fabrikterne, de, der hidtil have nydt Godt af disse Begunstigelser, en Overgangsperiode, som de kunne benytte deels til at forandre deres Industrie, deels til at indrette sig paa en mere sparsommelig Maade, deels maafee ogsaa til at trække sig ud af Forholdet. Jeg erkjender tilfulde, at den ærede Rigsdagsmand har Ret, naar han siger, at en Toldsats ikke kan være en velerhvervet Rettighed; jeg troer ikke, at vi i vor hele økonomiske Lovgivning har noget Spor, som antyder, at der findes en saadan Ret; men ved Siden af den juridiske Ret er der ogsaa en moralsk Ret, og den, troer jeg, vi maae tage lige saa meget Hensyn til (Hør!), og under dette Hensyn kan jeg ikke nægte, det forekommer mig, der er ikke saa ganske lidt, som taler for Fabrikterne. De have nemlig under Regjeringens bestemte Opmuntring indrettet deres Etablissementer saaledes, som de nu ere. Havde de vidst eller havde de troet, at al Beskyttelse hurtigt skulde

affaffes, saa havde de rimeligviis indrettet sig anderledes. Det er ved disse Opmuntringer fra Regjeringen, jeg troer, vi ere noget bundne, thi et Folk kan ikke saaledes kaste sin Fortid overbord. De Bestemmelser, der engang ere indførte, selv om de ere uretfærdige i deres Væsen, og det erkjender jeg, de her omhandlede ere, maae dog til en vis Grad respecteres. Jeg troer derfor, at vi maae give de Industriedrivende en Hensyn; det kan være et Spørgsmaal, om denne skal være kortere eller længere, men man maa give dem en Overgangsperiode. Det er det Samme, vi have gjort i alle andre lignende Forhold; det er vedtaget her i Salen f. Ex. med Hensyn til Hartornet, med Hensyn til Møllenæringen, med Hensyn til Bageræringen, og jeg troer, det samme ogsaa maa skee i dette Tilfælde. (En Stemme: Med Hensyn til Hartornet?) Ja ved Hartornets egalifering blev der givet en Hensyn (Ja!), og noget lignende bør efter min Mening gjøres i dette Tilfælde. Naar vi gjøre det, da have vi gjort Alt, hvad der med nogenlunde Billighed kan indrommes de Industrielle; men jeg troer, ogsaa, at vi maae bestræbe os for at være saa billige som muligt, thi det er i Særdeleshed derved, at vi sikke vor Indflydelse.

Erchering: Det ærede Medlem for Kjøbenhavn, min ærede Ven A. Hage, har meent, at han ved denne Leilighed skulde overbevise mig, og det skulde være mig kjær, om han kunde det, thi jeg vilde ønske, at han kunde vinde denne Frihandelsseit uden at træde Noget for nær (Hør!); men jeg er dog bange for, at hans egen Rignelse bringer ham til at indromme mig en heel Deel Ret. Han sagde: Den, der har bygget sit Hus paa Toldsatser, har bygget det paa Sand, men han nægter ikke, at det er Regjeringen, som har stød Sandet ind under Huset og raadet til at bygge det derpaa. Beskyttelsestolden er en Opfor-